

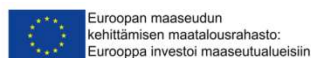
**Sjukdomrisker med strö- och
aktivitetsmaterial**

**Veterinär Kati Näsärö, Suojaa SiKana –projektet
Foderhygien på svingårdar–webinarie 18.2.2021**

Lagstiftning

- Statsrådets förordning om skydd av svin (629/2012), 13 §: ” Svin ska ha ständig tillgång till en tillräcklig mängd sådant material som inte äventyrar djurens hälsa och med vars hjälp svinen kan tillfredsställa sina arttypiska beteendeböehov såsom att böka och undersöka”.
- Livsmedelsverkets övervakningsanvisning för tvärvillkor:
 - Till exempel halm, hö, trä, sågspån, torv etc. kan betraktas som lämpligt material att böka i och undersöka.
 - Det ska finnas så mycket kutterspån, torv, halm etc. att svinen kan bilda små högar av materialet.
 - Om det ovan nämnda inte är möjligt (t.ex. på grund av att utgödslingssystemet stockar sig) ska svinen ha kontinuerlig tillgång till material att undersöka (”leksaker”), som till exempel træklossar, rep, bollar, kedjor etc. som ska varieras så ofta som möjligt. Förutom det ska svinen minst två gånger om dagen erbjudas halm, hö, tidningspapper eller liknande material som går att manipulera och som tillgodoser svinets behov att tugga och böka, eller tillgång till en höhäck där det hela tiden finns hö, halm etc. till buds.

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

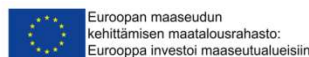

Suojaa
SiKana

Strö-och aktivitetsmaterial som används

- Halm
- Kutterspån
- Torv
- Tidningspapper, papp/kartong
- Jutesäckar, -rep
- Trä
- Leksaker (plast, metall)

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

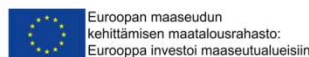

Suojaa
SiKana

Aktivitetsmaterial för svin

- Hurudant är bra aktivitetsmaterial?
 - Säkert: utgör ej sjukdomsrisk
 - Ekonomi: kostnad och arbetsmängd
 - Lämpar sig i svinhuset: utgödslingssystemets funktion osv.
 - Intressant för svinen!
- Fungerande aktivitetsmaterial har stor betydelse för svinens välbefinnande

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

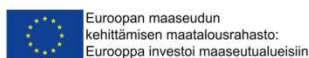

Suojaa
SiKana

Sjukdomsrisker gällande aktivitetsmaterial

- Afrikansk svinpest
- Mykobakterie
- Salmonella
- Mögeltoxiner
- Klebsiella
- Rödsjuka
- ?

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

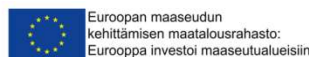

Suojaa
SiKana

Importerad aktivitetsmaterial ASF-risk

- Väldigt hållbar virus
- ETT rekommenderar att gårdar inte använder importerad halm, halmpellets, kutterspån osv.
- Värmebehandling av jutesäckar
- Desinfektion av leksaker
- Ge ej import fodersäckar eller dylikt till svinen

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

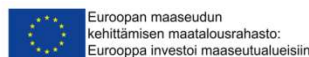

Suojaa
SiKana

Mykobakterie

- *M. avium subsp. hominissuis*
 - Symptomfri smitta hos svin, upptäcks i köttbesiktningen
 - Mykobakteriesmittan är risk för barn, äldre och personer med svagt immunförsvar
- Torv kopplas ofta som smittokälla
- Tirkkonen Taneli, 2017: *Porcine mycobacteriosis caused by Mycobacterium avium subspecies hominissuis*
 - Mykobakterier konstaterades i alla strömmaterial som undersöktes (sågspån, halm, torv och kutterspån)

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

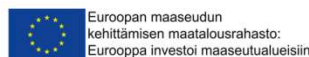

Suojaa
SiKana

Torv

- Mykobakterie risk
- Fördel sur pH (3,5-5), vilket inte är optimalt för sjukdomsalstrare
- Lagring så att det inte kontamineras av fåglars eller gnagares avföring

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

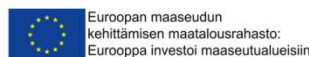

Suojaa
SiKana

Halm, salmonellarisk

- Största risken, att gnagare bygger bo i balarna under lagringstiden
 - Lämplig lagring: hårt underlag, på lagerpallar, gift mot skadedjuren under
 - Inplastning: söndriga balar tas inte in i svinhuset
- Gnagare hamnar in i balen under själva balningen
 - Risk, ifall balning påbörjas i utkanterna av åkern
- Fågelavföring
 - Lagring med skydd mot fåglar

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

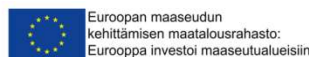

Suojaa
SiKana

Halm, övriga sjukdomsrisker

- Torr, ren halm är i övrigt en relativt säkert alternativ
- Ifall fuktig, risk för mögeltoxiner

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

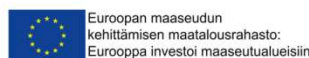

Suojaa
SiKana

Övrig aktivitetmaterial

- Tidningspapper och papp/kartong
 - Från eget hushåll och rena -> ej märkbara risker
 - Våta och smutsiga -> fekala bakterier (avföringsbakterier) och mögeltoxiner
- Inhemsk spån
 - Torr och ren spån ett säkert alternativ
 - Lagras så att det inte kontamineras av fåglars eller gnagares avföring
 - Fuktig är en sjukdomsrisk -> Klebsiella och mögeltoxiner

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

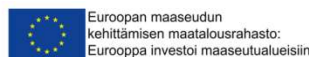
Suojaa
SiKana

Övrig aktivitetsmaterial

- Färsk trä
 - Får ej vara förorenat av fåglars eller gnagares avföring
- Leksaker
 - Desinfektion före man tar in i svinhuset

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

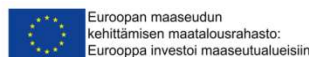

Suojaa
SiKana

Sammanfattning

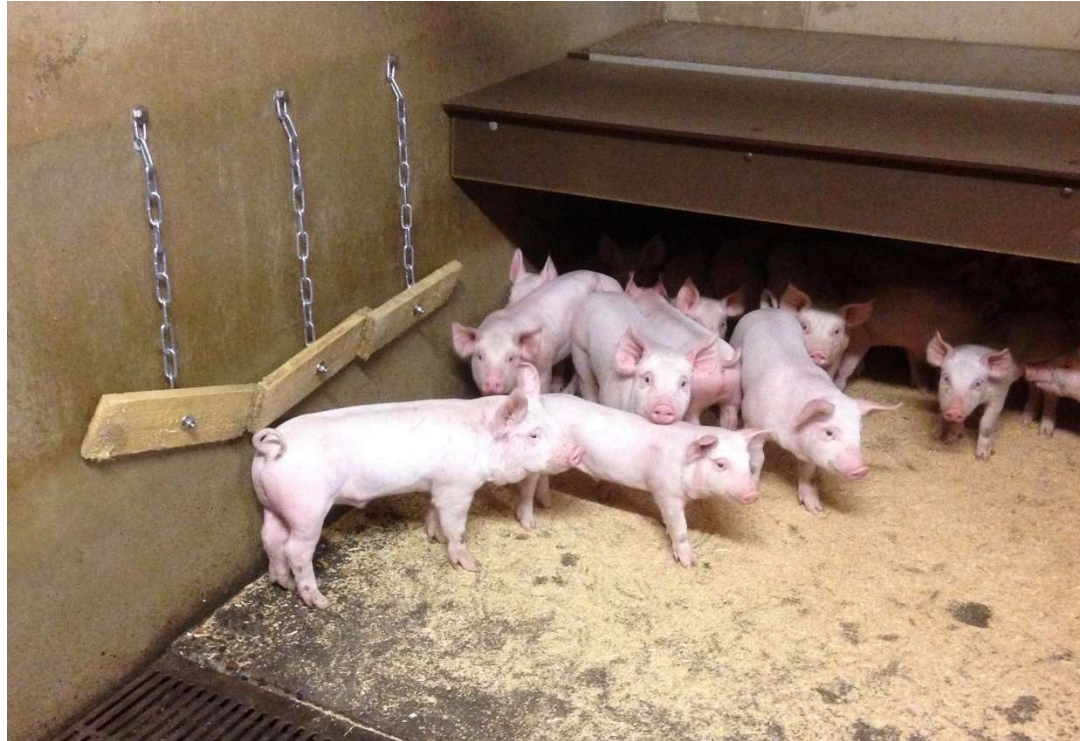
- Importmaterial medför ASF-risk
 - Använd bara sådant som man pålitligt kan desinficera (desinfektionsmedel, upphettning) före användning
- Aktivitetsmateriallets kontaminering av fågel- eller gnagaravföring under lagringen är en märkbar salmonellarisk -> fäst uppmärksamhet i lagringen
- Allt aktivitets/strömmaterial som används bör vara torrt och rent

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana

Tack! Frågor?

Turvaa tuotantosi – Trygga din produktion.

Suojaa
SiKana